

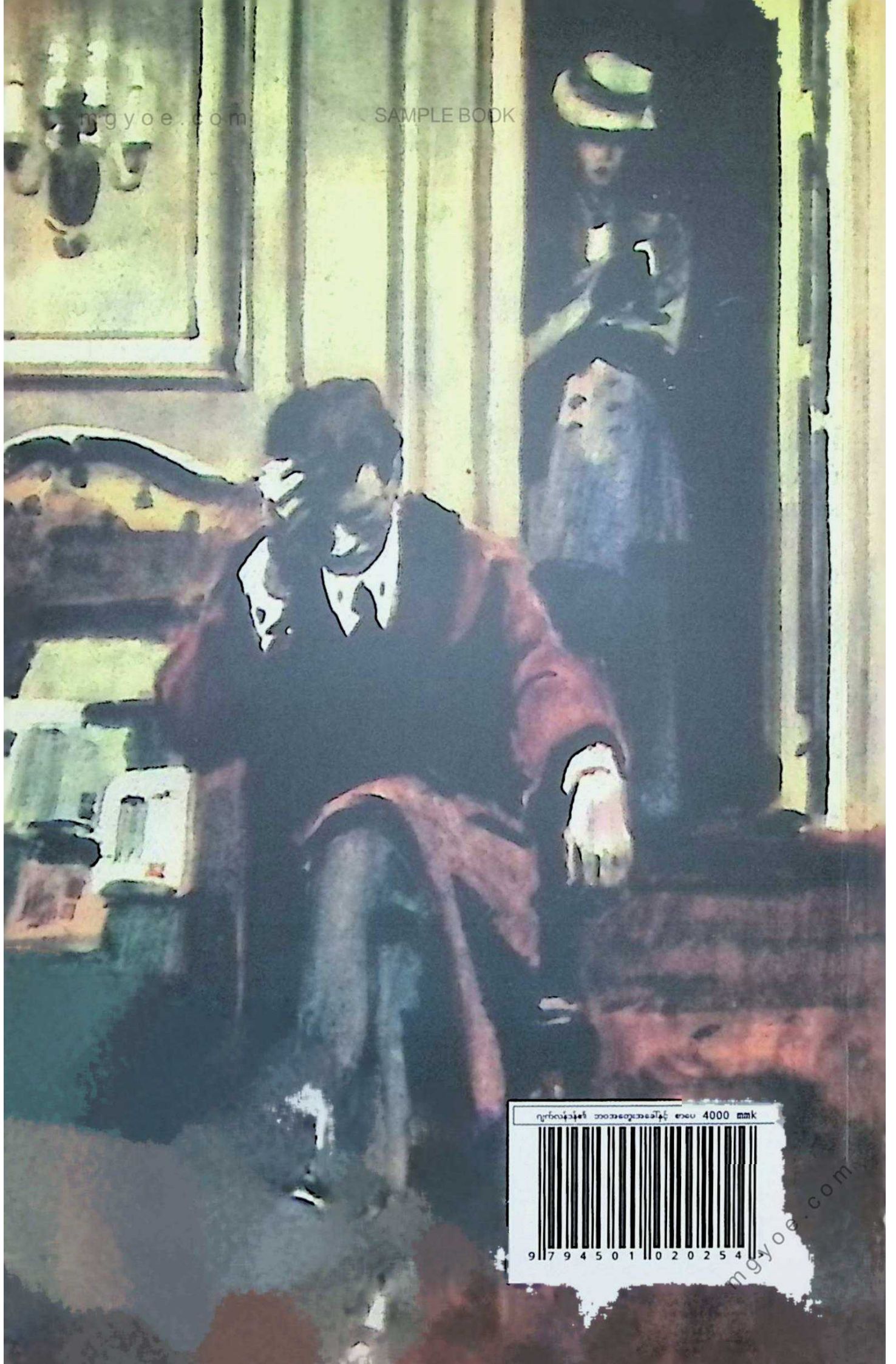
Jack London

ကမ္ဘာ့ကျော်ဆယ်စုကန်စာရေးဆရာကြီး

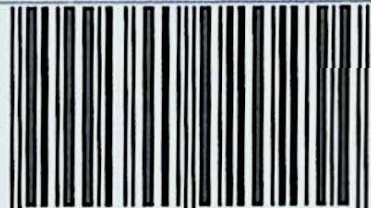
ကျွန်ုပ်နှင့်အနက်

အဝအစူးအခေါ်နှင့် ဇာပေ

ကျော်သက်စာပေ

Գրքերի և ժամանակագրերի մասին 4000 մմկ

9 794501 020254

ယဉ်မျိုးစာအုပ် - ၄၅၀

အမှတ် ၂၉၄ Bi လမ်း ၄၀ (အပေါ်လမ်း) ကျောက်တံတားပြတိုက်

Office - ၀၉ ၇၃၂၀၁၅၈၆၆ HOT Line ၀၉ ၇၇၈၉၄၉၉၁၆

yinmyo13@gmail.com

[Facebook.com/ယဉ်မျိုးစာအုပ်တိုက်](https://www.facebook.com/ယဉ်မျိုးစာအုပ်တိုက်)

ကျွန်ုပ်တို့နှင့်

ဘဝအတွေးအခေါ်နှင့် စာပေ

ကျော်သက်ဟန်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ပုံနှိပ်ခြင်း

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ

အုပ်စု - ၀၀၀၀

ဇာတ်နာမည် - ထင်ထွန်းနိုင်

အတွင်းကွန်ပျူတာစာပီ - ယဉ်ကျေး

အတွင်းစလင် - EAGLE

စာအုပ်အုပ်စု - ကိုမြင့်လွင်

ဇာတ်နာမည်နှင့် အတွင်းပုံနှိပ်

ဦးဖြိုးလေး (ဖြိုးလေး ပုံနှိပ်တိုက် - ၀၁၅၇၈)

အမှတ် (၄၂၃)၊ အောက်ပုဇွန်တောင်လမ်းမကြီး။

ထုတ်ဝေသူ

ယဉ်ထွန်း (ယဉ်မျိုးစာအုပ်တိုက် - ၀၁၁၇၆)

အမှတ်၊ ၂၇၄/Bi လမ်း ၄၀ အပေါ်လမ်း

ကျောက်တံတားမြို့နယ်။

တန်ဖိုး

၄၀၀၀ ကျပ်

ထုတ်ဝေသည့်ကတ်တလောကတ်အညွှန်း CIP

ကျော်သတ်ဟန်

ဇာတ်နာမည်သစ်အတွက်အမျိုးအစား - ၂၀၂၅

စာ ၈၂ အလျား - ၁၃၂ စင်တီ၊ အနံ ၂၁ စင်တီ

မာတိကာ

ဂျက်လန်ဒန်	၂
ဂျက်လန်ဒန်၏ ဘဝအတွေးအခေါ်နှင့် စာပေ	၈
ဘဝ၏ နိယာမ	၁၆
ရွန်အာရွန်	၂၉
ကမ္ဘာ့ရန်သူ	၅၅

ဂျက်လန်ဒန် (၁၈၇၆-၁၉၁၆)

ယဉ်မျိုးစာအုပ်တိုက်

ဂျက်လန်ဒန်

‘ဂျက်လန်ဒန်’ဟုဆိုလျှင် မြန်မာ့စာဖတ်ပရိသတ်က ‘ဆရာဗန်းမော်တင်အောင်’ကို အမှတ်ကြေးပေလိမ့်မည်။ ဆရာသည် ဂျက်လန်ဒန်စာပေများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လေ့လာ၍ ‘ဂျက်လန်ဒန် သူ့ဘဝသူ့စာပေ’ဟူသောစာအုပ်ကို ရေးသား၍ မြန်မာစာပေလောကသားများအတွက် ချန်ထားရစ်ခဲ့သည်။ ထိုစာအုပ်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် ‘ဂျက်လန်ဒန်’နှင့် သူ့စာပေအကြောင်းကို သိရှိခွင့်ရကြပြီး ပို၍လည်း စိတ်ဝင်စားခဲ့ကြသည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သော ထောင်စုနှစ်ကူးပြောင်းချိန်ကာလလောက်က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ထုတ်ဝေသော UTNE ခေါ် စာပေမဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်ကို ရရှိခဲ့ရာ ထိုမဂ္ဂဇင်းတွင် The Call of Jack London ဆိုသော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ပါရှိခဲ့သည်။ ရေးသူမှာ ထိုမဂ္ဂဇင်း၏ အထက်တန်းအယ်ဒီတာ ‘ဂျေမီယာခရီးဒန်’ဖြစ်သည်။ ထိုဆောင်းပါးမှာ များစွာမရှည်လှ။ မဂ္ဂဇင်းစာတစ်မျက်နှာသာသာ ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ‘ဂျက်လန်ဒန်’၏ ဘဝအတွေးအခေါ်နှင့် စာပေအကြောင်းကို အတိုဆုံးနှင့် အထိမိဆုံး ဝေဖန်ဆန်းစစ် ဖော်ပြချက်ဟု ထင်သည်။

ထိုဆောင်းပါးပါအချက်များကို ကျွန်တော်သည် မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်သို့ သတင်းစကားပါးချင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ထိုဆောင်းပါးကို မြန်မာလို ပြန်၍ရေးပြန်ဖြင့်သာမန်မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်အဖို့ အကျိုးထူးမည် မထင်ပါ။ ဂျက်လန်ဒန်စာပေကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း လေ့လာသူသုတေသီအဖွဲ့ကား ထိုဆောင်းပါးမူရင်းကို အွန်လိုင်းတွင် အလွယ်တကူ ရှာဖွေဖတ်ရှု၍ ဂျက်လန်ဒန်စာပေအဆောက်အအုံထဲသို့ လမ်းညွှန်ဝင်

ယဉ်မျိုးစာအုပ်တိုက်

ပေါက်တစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်ကမူ ထိုဆောင်းပါးကို တတ်နိုင်သမျှ မြန်မာလို ပြန်ပြောပြ၍ သူ၏ ဝတ္ထုတို (၃) ပုဒ်ဖြင့် တစ်စွန်းတစ်စ ဆက်စပ်တင်ပြပါသည်။

ဤဝတ္ထုတို (၃) ပုဒ်မှာ 'ဂျက်လန်ဒန်' ဝတ္ထုတိုအများအပြားထဲမှ ကိုယ် ကြိုက်ရာကို ရွေးပြီးပြန်ဆိုထားခြင်း မဟုတ်ပါ။ ဂျက်လန်ဒန်ဝတ္ထုများသည် ပြန်ဆိုရ ခက်ခဲပါသည်။ မိမိဖတ်၍ နားလည်အဆင်ပြေမှုအရ ပြန်ဆိုထားသော ဝတ္ထု (၃) ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

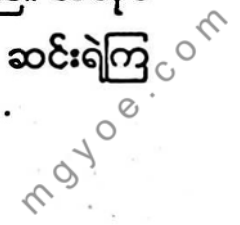
၁။ ဘဝ၏ နိယာမ

'ဂျက်လန်ဒန်' သည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီဖြစ်သည်။ 'ဒါဝင်' ၏ ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ် သဘောတရားကို နားလည်သည်။ လက်ရှိလူသည် ယဉ်ကျေးမှုအထိပ်အလွှာများကို ခွာလှစ်လိုက်လျှင် စကြာဝဠာပင်လယ်ပြင်ထဲရှိ ဤကျွန်း(ကမ္ဘာဂြိုဟ်)တွင် အခြားသော သက်ရှိသတ္တဝါများနှင့်အတူ ဖြစ်တည်လာသည့် အခြားသက်ရှိပုံသဏ္ဍာန်တစ်မျိုးသာ ဖြစ်သည်။ သူသည် သဘာဝအတိုင်း မွေးဖွားလာသည်။ ထို့နောက် ကြီးပြင်းအရွယ် ရောက်သည်။ နှစ်လိုဖွယ် ပွင့်လန်းလာသည်။ မျိုးပွားသည်။ ထို့နောက် အိုမင်းရင့် ရော်၍ ကြွေလွင့်ပျက်စီးသည်။ မိမိအသက်ရှင်ရေး အဓိကဖြစ်သည်။ အစာရှာစား သောဘဝဖြစ်သည်။ ဗိုက်ဝသည့်ရက်က နည်းပြီး ငတ်ပြတ်သည်ရက်က များသည်။ ကြမ်းတမ်းသော ရာသီဥတုနှင့် သားရဲတိရိစ္ဆာန်များက သူ့ဘဝကို ဖျက်ဆီးဝါးမျို သည်။

သဘာဝတရားသည် လူတစ်ဦးစီ၏ ဘဝတည်မြဲရေးကို အရေးမထား။ မျိုးဆက်ပြန့်ပွားတည်မြဲရေးကိုသာ အရေးထားတာဝန်ယူသည်။ ဤကား သက်ရှိ လူသတ္တဝါနှင့်ပတ်သက်၍ 'ဂျက်လန်ဒန်' ၏ အတွေးအခေါ်အမြင်ဖြစ်သည်။

၂။ ချွန်အာချန်

'ဂျက်လန်ဒန်' သည် ထက်သန်သော ဆိုရှယ်လစ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ အလုပ် သမားများသည် အရင်းရှင်းတို့၏ ချယ်လှယ်အမြတ်ထုတ်မှုကို ခံကြရ၍ ဆင်းရဲကြ

သည်။ သို့သော် ရိုးသားဖြောင့်မတ်သည်။ ဆင်းရဲပင်ပန်းခံ၍ လုပ်သည်။ ဉာဏ်ပညာအမြော်အမြင်ရှိသည်။ မတရားမှု ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်မှုကို ဆန့်ကျင်သည်။ အခြားသူများ၏ အကျိုးကို လိုလားသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးကို မြတ်နိုးသည်။ အနာဂတ်တွင် ငြိမ်းချမ်းသာယာသောဘဝကို ထူထောင်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်သည်။

‘ချွန်အာချွန်’သည် ကန်တုန်နယ်မှ ဆင်းရဲသားလယ်သမားဖြစ်သည်။ အငှားအလုပ်သမားဘဝဖြင့် ‘ဟာဝိုင်ယီ’သို့ ရောက်လာသည်။ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သည်။ အပင်ပန်း အနစ်နာခံ၍ လုပ်သည်။ ဉာဏ်ပညာထက်မြက်၍ စူးစမ်းလေ့လာမှုရှိသည်။ မကြာမီ အငှားအလုပ်သမားဘဝကို စွန့်၍ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း ထူထောင်သည်။ ဥပဒေဘောင်အတွင်းမှ လုပ်ငန်းများကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်ရင်း ချမ်းသာကြွယ်ဝလာသည်။

သူသည် အတွေးအခေါ်ဒဿနပညာကို ဝါသနာထုံသည်။ မနာလိုဝန်တို့မှ မဲရို၊ သူတစ်ပါးတို့အပေါ် ရက်ရောကူညီသည်။ ရိုးရာအစဉ်အလာကို ထိန်းသိမ်းသည်။ သူတို့၏ အနောက်တိုင်းယဉ်ကျေးမှုကိုသာ ခုန်မင်အထင်ကြီးသော သူ၏အိမ်ထောင်ဖက်နှင့် သားသမီးများက သူ၏ မိရိုးဖလာအစဉ်အလာကို စွန့်ပစ်၍ သူတို့၏ လေ့စရိုက်အသွင်သို့ ပုံသွင်းယူရန် မမှန်ကန်သောနည်းဖြင့် ကြိုးပမ်းချက်အားလုံးကို နှိမ်နင်းအနိုင်ယူခဲ့သည်။ သို့သော် အားလုံးကို ခွင့်လွှတ်သည်။ သင့်တင့်အောင် နေရာချထားပေးပြီး ပစ္စည်းဥစ္စာများကိုလည်း သင့်တင့်မျှတအောင် စီမံခန့်ခွဲ ပေးဝေပြီးနောက် ရှုပ်ထွေးပွေလီ၍ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်များသော လှူအသိုင်းအဝန်းကို စွန့်ခွာပြီးလျှင် အချိန်ကြာမြင့်စွာကပင် မိမိမျှော်မှန်းလာခဲ့သော ငြိမ်သက်တိတ်ဆိတ်၍ ငြိမ်းချမ်းသောဘဝကို အပြီးအပိုင် ရွေးချယ်ခဲ့လေသည်။

‘ချွန်အာချွန်’သည် ‘ဂျက်လန်ဒန်’၏ ဆိုရှယ်လစ်အိပ်မက်ထဲမှ အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ စရိုက်သဘာဝနှင့် အနာဂတ်ကို ထင်ဟပ်ပြခဲ့သည့် စိတ်ကူးပုံရိပ်တစ်ခုလောဟု ယူဆရပေသည်။

၃။ ကမ္ဘာ့ရန်သူ

‘အင်မီဂလပ်’သည် ‘ဂျက်လန်ဒန်’ကိုယ်တိုင်၏ ဘဝပုံရိပ်တစ်ခုဖြစ်ပုံ

ယဉ်မျိုးစာအုပ်တိုက်

ရသည်။ ငယ်စဉ်က ဒုက္ခဆင်းရဲအမျိုးမျိုးကို ဖြတ်သန်းကြုံတွေ့ ကြီးပြင်းခဲ့ရသည်။ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော အဒေါ်ဖြစ်သူ၏ ဥပေက္ခာပြုခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။ သို့သော်လည်း ဉာဏ်ပညာ အလွန်ထက်မြက်ထူးချွန်၍ တက္ကသိုလ်မှ ပါရဂူဘွဲ့အမျိုးမျိုးကို ရရှိကာ သိပ္ပံပညာကို တစ်ဖက်ကမ်းခတ်တတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် လူသတ်မှု တစ်ခုနှင့်ပတ်သက်၍ မတရားစွပ်စွဲခံရကာ ထောင်တစ်သက် အပြစ်ပေးခံရပြီး အကျဉ်းထောင်ထဲသို့ ရောက်သွားသည်။ အကျဉ်းထောင်ထဲတွင် နှစ်များစွာကြာအောင် မတရားအချုပ်ခံရသည်။ ထောင်က လွတ်လာပြန်တော့လည်း သူ့ကို အမျိုးမျိုး နှောင့်ယှက်ဒုက္ခပေးကြသည်။ အလုပ်လုပ်၍ မဖြစ်နိုင်အောင် ဝိုင်း၍ သိက္ခာချကြသည်။ သူသည် မည်သူ့ကိုမျှ ထိခိုက်နှစ်နာအောင် မလုပ်၊ တတ်နိုင်သမျှ တည့်မတ်ကောင်းမွန်အောင် နေသည်။ သို့သော် သူ့ကိုမူ ဒုက္ခအမျိုးမျိုး ပေးကြသည်။ လူထုကို ကာကွယ်ရမည့်ရဲများ၊ ပြည်သူ့ကို လမ်းမှန်ရောက်အောင် လမ်းပြရမည့်သတင်းစာများက အဆိုးဆုံးဖြစ်သည်။ သူ့ဘက်ကရပ်၍ ကူညီကာကွယ်ပေးမည့် သူမရှိ။ ထို့ကြောင့် သူသည် တစ်လောကလုံးကို စိတ်နာသည်။ အားလုံးကို ကလဲ့စားချေလိုစိတ်ပြင်းပြလာသည်။

သို့ဖြင့် သူတတ်မြောက်ထားသော သိပ္ပံပညာကိုသုံး၍ မြင်မြင်သမျှကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးကလဲ့စားချေရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ မြောက်အမေရိကတိုက် အနောက်ဖက်ကမ်းခြေနှင့် အရှေ့ဘက်ကမ်းခြေရှိ အဆောက်အဦများ၊ သင်္ဘောများ၊ ရေယာဉ်များ၊ ဆိပ်ကမ်းများကို တစ်ခုပြီးတစ်ခုဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးလေသည်။ သူ၏ ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးမှုသည် အလွန် ကြီးမားပြင်းထန်၍ ကြောက်ခမန်းလိလိဖြစ်သည်။ သူ၏ ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးမှုတွင် မည်သည့်အရာကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီး၍ မည်သည့်နေရာကိုတော့ ရှောင်ရှားမည်ဟု သတ်မှတ်ချက်မရှိ။ မြင်မြင်သမျှကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးခြင်း ဖြစ်သည်။ သူသည် မြောက်အမေရိကတိုက်တွင် ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးပြီးနောက် အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာကို ဖြတ်ကျော်၍ ဥရောပတိုက်သို့ ရောက်လာသည်။ မြေထဲပင်လယ် မြောက်ဘက်ကမ်းခြေတစ်ရိုးမှ နိုင်ငံများကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖောက်ခွဲသည်။

ယင်းဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးမှုကို မည်သည့်နိုင်ငံ (သို့မဟုတ်) မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်က မည်သည့်အတွက် ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးသည်ကိုလည်း မည်သူမျှ မသိကြ။ ယင်းဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးမှုများနောက်ကွယ်တွင် 'အင်မိဂလပ်' ရှိနေသည်ကိုလည်း မည်သူမျှ မမိမိ

ကြ။ ‘အင်မိဂလပ်’သည် ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးကိုပင် ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးပစ်နိုင်သည့် အခြေအနေ အလားအလာရှိပေသည်။

မည်သူ့ကိုမျှ ဒုက္ခမပေး၊ အားလုံးအပေါ် ထောက်ထားညွှာတာ၍ မိမိ ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်နေထိုင်လျက် လူ့လောကကောင်းကျိုး အတွက် ရည်မှန်းချက်ကြီးခဲ့သော သိပ္ပံပညာရှင်ကြီး ‘ပါမောက္ခအင်မိဂလပ်’သည် မတရားသော၊ မမှန်ကန်သော၊ ကောက်ကျစ်ညစ်ပတ်ယုတ်မာသော (ရဲများနှင့် သတင်းစာများအပါအဝင်) အရင်းရှင်စနစ် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် နာကျည်းမုန်းတီး ရွံရှာစက်ဆုပ်ကာ အားလုံးကို ရန်သူဟုမြင်လျက် တစ်လောကလုံးကို ကလဲ့စားချေ သတ်ဖြတ်ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးပစ်ရမည်ဟု မှားယွင်းစွာ ရှုမြင်ယုံကြည်သွားသော အထိန်းအကွပ်မဲ့ မင်းမဲ့ဝါဒီ (anarchist)၊ သို့မဟုတ် ဘာကိုမှ အပြုသဘော့ဖြင့် မရှုမြင်နိုင်တော့သော ‘နတ္ထိကံဝါဒီ’ (nihilist)၊ သို့မဟုတ် ဖျက်ဆီးရေးဝါဒ သမားသက်သက် (destructionist) တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ရပြီး မြောက်အမေရိကတိုက်ကို နှက်ဆီးပြီးနောက် ယခုတော့ ဥရောပတိုက်တောင်ပိုင်းတစ်ခွင်ကို ဆက်လက် ဖျက်ဆီးလျက်ရှိလေပြီ။ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးပစ်မည့်အန္တရာယ်လည်း ရှိသည်။

စာရေးဆရာကြီး‘ဂျက်လန်ဒန်’သည် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီတစ်ဦးဖြစ်သည်။ မှတ်တမ်းဝါဒကို ယုံကြည်ပြီး လူသားတို့၏အနာဂတ်ကို ယုံကြည်သည်။ အရင်းရှင်စနစ်သည် အလုပ်သမားလူတန်းစား၏ လုပ်အား အစွန်းထွက်တန်ဖိုးကို မတရား ချယ်လှယ်အမြတ်ထုတ်ခြင်းမှာ ရက်စက်လွန်း၍ လူ့လောကကြီးတွင် အနိုင်ကျင့်ပိုလ် ကျမှုများ၊ သတ်ဖြတ်မှုများ၊ စစ်ပွဲများ ဖြစ်ပွားကာ ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိ ဖြစ်သွားနေသဖြင့် ပိုမိုတရားမျှတ ငြိမ်းချမ်းသာယာသောစနစ်တစ်ရပ်ကို တည်ဆောက်လို၍ အရင်းရှင် စနစ်ကို ဖျက်ဆီးပစ်ရန် ရည်ရွယ်သော်လည်း ‘အင်မိဂလပ်’ကဲ့သို့ မြင်မြင်သမျှ အားလုံးကို ရန်သူအဖြစ် သဘောထားပြီး သတ်ဖြတ်ဖောက်ခွဲ ဖျက်ဆီးပစ်ခြင်းကို ကား လက်မခံနိုင်ပေ။ ‘အင်မိဂလပ်’၏အပြုအမူသည် အရင်းရှင်စနစ်ထက် ပိုမို ဆိုးရွားရုံမက ဖက်ဆစ်စနစ်ထက် ပို၍ အန္တရာယ်များသည်။

စာရေးဆရာကြီး‘ဂျက်လန်ဒန်’သည် ‘အင်မိဂလပ်’အား လူပုဂ္ဂိုလ်အရ

ထောက်ထားခဲ့ညွှာစရာများ ရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း ယင်းတို့ကို စဉ်းစားနိုင်ခြင်းမရှိ တော့ဘဲ အချိန်မီ ရဲအရာရှိ 'ဘန်နာမန်' လက်သို့ အပ်ပြီးလျှင် လျှပ်စစ်ထိုင်ခုံတွင် တင်၍ ကွပ်မျက်စေခဲ့လေသည်။ 'အင်မီဂလပ်' သည် တစ်ကမ္ဘာလုံး၏ရန်သူ ဖြစ်လေ သည်။

မင်းမဲ့ဝါဒ၊ အကြမ်းဖက်ဝါဒတို့သည် လူ့လောကတစ်ခုလုံး၏ ရန်သူဖြစ် ှသည်ဟု ဆိုလိုသည်ဟု ယူဆရပေသည်။

ကျော်သက်ဟန် (၃၀-၉-၂၀၂၃)

၎ ၎ ၎

ကမ္ဘာကျော် အမေရိကန်စာရေးဆရာကြီး
ဂျက်လန်ဒန်၏ ဘဝအတွေးအခေါ် နှင့် စာပေ

ကာလိဖိုးနီးယား၏လက်ဦးမဆွအခြေအမြစ်မှစ၍
တော်လှန်ပြောင်းလဲရေးသမားကြွားကြီး
စာပေဆိုင်ရာမျိုးကျူးထောပနာပြုမှုလှိုင်းကိုဖမ်းမိခြင်း

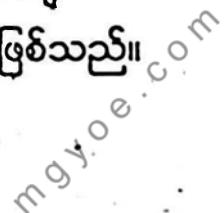
‘ဂျေရမီယာခရီးဒန်’သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ထုတ်ဝေသော UTNE
READER မဂ္ဂဇင်း၏ စီနီယာအယ်ဒီတာဖြစ်သည်။ သူက ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ မေ-ဇွန်
ထုတ် ယင်းမဂ္ဂဇင်းတွင် The Call of Jack London ဟု ခေါင်းစဉ်ပေးထားသော
ဆောင်းပါးတစ်စောင်ကို ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုဆောင်းပါးတွင် သူက ‘ဂျက်
လန်ဒန်’ကို ယခင် သူ ဥပေက္ခာပြုထားခဲ့၍ ‘ဂျက်လန်ဒန်’ရေးသည့် ‘မာတင်အီဒင်’
(Martin Eden) ဆိုသော ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုကိုလည်း မကြားဖူးခဲ့ဟု ဆိုသည်။ သို့သော်
လည်း ၂၀ ရာစု၏ အကောင်းဆုံး ဝတ္ထုစာရင်းကို ပြုစုသောအခါ နောက်ဆုံး သူ
သတိမမူမှုမမြင် ပြုမိခဲ့သော ထိုစာအုပ်ကို ရွေးချယ်ထည့်သွင်းလိုက်ရသည့်အတွက်
များစွာ ဝမ်းသာပီတိဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟုလည်း ဆိုသည်။ မာတင်အီဒင်ဝတ္ထုကို ၁၉၀၉
ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံးထုတ်ဝေခဲ့ပြီး စာရေးဆရာတစ်ဦးအနေဖြင့် အချစ်နှင့် ကျော်ကြား
မှုကို အောင်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းနေသော သဘောသားငယ်တစ်ဦးအကြောင်း
‘လန်ဒန်’၏ ဇာတ်လမ်းဖြစ်သည်။ နုပျိုသော စိတ်ကူးယဉ်ဝါဒနှင့် ၎င်း၏ ကျဆုံးပျက်
စီးမှုကို စိတ်ထိခိုက်ဖွယ် သရုပ်ဖော်ချက်ဖြစ်သည်။ မဂ္ဂဇင်းလုပ်ငန်းအား စူးရှပြင်းထန်
စွာ ဝေဖန်ထားချက်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်စာပေတွင် အကောင်းဆုံး နည်းနိသျှပေး
ယဉ်မျိုးစာအုပ်တိုက်

စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်သည်ဟုလည်း ဝေဖန်သုံးသပ်ထားသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ သူသည် လန်ဒန်၏ စာပေများနှင့် ထိုစာပေများအကြောင်း အခြားသူများ ပြောဆိုရေးသားချက်များအား ဂရုတစိုက် ဖတ်ရှုလာခဲ့သည်။ အတိတ်က သူသည် လန်ဒန်အား အရိုင်းခေါ်သံ (The Call of the Wild) နှင့် ပင်လယ်ဝံပုလွေ (The Sea Wolf) တို့လို လူပိန်းကြိုက် အတိုက်အခိုက် အသတ်အညှစ်တို့ အကြောင်းကိုသာရေးသော လူဆိုးကြီးအဖြစ် ပယ်ထားခဲ့သည်။ တကယ်တော့ သူ့စာပေမှာ အမြဲပင် ကြီးမားသော စာဖတ်ပရိသတ် ရှိနေခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ပင်လယ်ရပ်ခြားတွင် သူသည် အကျယ်ပြန့်ဆုံး စာဖတ်ပရိသတ် ဖတ်ရှုသော အမေရိကန်စာရေးဆရာအဖြစ် ဆက်၍ ရှိနေပေသည်။ ဝေဖန်ရေးဆရာအများအပြားက သူ၏စာပေအောင်မြင်မှုများကို သေးသိမ်အောင် ပြောဆိုရေးသား နေကြဆဲပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် တိုးတက်များပြားလာနေသော စာဖတ်ပရိသတ် အရေအတွက်က သူ၏စာပေရေးသားချက်များသည် မတူကွဲပြားသောအကြောင်းအရာများ အတွက် လှပစွဲမက်ဖွယ်ကောင်းခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သည်ဆိုခြင်းကို တွေ့ရှိလာခဲ့ကြသည်။

‘လန်ဒန်’ကို မိမိဘာသာ ပညာသင်ကြားခဲ့ရသော ရှေးခေတ် အရိုင်းလူ၊ စိတ်ကူးယဉ်ဒဏ္ဍာရီကို ဖန်တီးတတ်သော ဉာဏ်ကြီးရှင်ဟု ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ ဝေဖန်ရေးဆရာ ‘အားလံလေဘာ’၏ စကားနှင့်ပြောရလျှင် မကြာခဏ သူသိတာထက် ပိုကောင်းအောင် ရေးခဲ့သူဖြစ်သည်။ အခြားသူများကလည်း သူ့ကို လေးနက်သော တွေးခေါ်ရှင်တစ်ဦးအနေနဲ့ အဆင့်နိမ့်၍ ပြောလာခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ ဖျော်ဖြေမှုများဆိုသော အပေါ်ယံမျက်နှာပြင်အောက်တွင် လူမှုရေးနှင့် သိပ္ပံပညာ နှစ်ခုစလုံးနှင့် ဆိုင်သော အတွေးအခေါ် အယူအဆကြီးများအကြောင်းကို ရေး၍ လူကြိုက်များသော စာရေးဆရာဆိုသည်မှာ မရှိသလောက် နည်းသည်ဟု သူတို့က ရေးသားဖော်ပြကြသည်။

‘လန်ဒန်’သည် ‘မဲလ်ဗီလီ’ နောက်တစ်ယောက်လော၊ ဒါမှမဟုတ် အစောပိုင်း ‘စတီဖင်ကင်း’လော ယနေ့ သူ၏စာပေကို ဖတ်ရခြင်းကား တိုးတက်လျက်ပင် ရှိနေသေးသော စာပေဆိုင်ရာ ကျော်ကြားမှုတစ်ရပ်နဲ့ တွေ့ကြုံရခြင်းဖြစ်သည်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် လူအများ ကြည်ညိုလေးစားခံရသော အမေရိကန်လူမျိုးတစ်ဦးအနေ ဖြင့် သူ၏ အဆင့်အတန်းကို စိန်ခေါ်သူ မရှိခဲ့။ ပထမဆုံး ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာထင်ပေါ် ကျော်ကြားသူများအနက် တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ခေတ်သစ်တွင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာမည့် အားကစားနှင့် အနုပညာကြယ်ပွင့်များအား ဖန်တီးတည်ဆောက်ပေးသည့် ယန္တရား အတတ်ပညာကို နားလည်ရေးအတွက် သူသည် သော့ချက်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ရေလှိုင်း စီးခြင်း၊ တိုးတက်သော လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်များ၊ အခြေအမြစ်မှ တော်လှန်ပြောင်းလဲပစ်လိုသော နိုင်ငံရေး၊ ‘ကားလ်ဂျွန်’ ၏ အယူအဆများ၊ ထို့ပြင် ရုပ်ရှင်အတွက် ရေးသားချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ သူသည် ပြိုင်ဖက်မရှိ ထူးချွန်သူဖြစ် သည်။ သူသည် အမေရိကန် ခေတ်ပေါ်ယဉ်ကျေးမှုအား ရာစုနှစ်တစ်ခုကြာမျှ လွှမ်းမိုးလာခဲ့သည့် ကာလီဖိုးနီးယား စိတ်ဓာတ်အတွေးအခေါ်၏ ရှေ့ပြေးဖြစ်သည်။

‘လန်ဒန်’ ၏ ဘဝနှင့် သူ့စာပေ ဆက်နွယ်မှုမှာ ရှုပ်ထွေးလှသည်။ အလက်ဇ် ကာရှော၏ ဖတ်ချင်စဖွယ် အတ္ထုပ္ပတ္တိ- ဂျက်လန်ဒန်- တစ်ဘဝ ‘Jack Lon- don : a life (St. Martin’s 1998)’ တွင် ဆိုထားချက်အရ ၁၈၇၆ တွင် ဆန်ဖရန် စစ္စကို၌ မွေးဖွားပြီး ပင်လယ်အော်တစ်ဘက်ရှိ ‘အော့ကလင်’ တွင် ကြီးပြင်းခဲ့သည်။ သူ၏ မိခင်မှာ စိတ်မမှန်သူဖြစ်ပြီး ကိုယ့်ကိစ္စနှင့်ကိုယ် နစ်မွန်းနေသည့် နတ်ကိုးကွယ် ယုံကြည်သူ ဖြစ်သည်။ သူ၏ ဖခင်အရင်းမှာလည်း နက္ခတ်ဗေဒင်ဆရာတစ်ဦးဖြစ်ပြီး မိသားစုကို စောစီးစွာ တုရားရှုံး၍ အာမခံတင်ထားခဲ့သည်။

‘လန်ဒန်’ သည် နောင်တွင် လူငယ်စာရေးဆရာအဖြစ်ဖြင့် သူ့နောက်သို့ ခြေရာခံ၍ လိုက်သွားသောအခါ သူ့သားပါဆိုသည်ကို ဝန်ခံရန် ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ အသက် (၁၄) နှစ်တွင် ကျောင်းထွက်ခဲ့ရပြီးနောက် ‘လန်ဒန်’ သည် အလုပ်တသိကြီး ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ပစ်ဖိတ်သမုဒ္ဒရာတစ်ခွင် လှည့်လည်၍ ပင်လယ်ဖျံ ဖမ်းသောသင်္ဘောဖြင့် လိုက်ပါသွားခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင်တော့ ခြေသလုံးအိမ်တိုင် လေလွင့်သော ဘဝဖြင့် အိမ်ခြေယာမဲ့ဖြစ်ကာ ထိုဘဝအကျဉ်းထောင်ထဲတွင် အဆုံး သတ်သွားသည်။ ယင်းသည် စိတ်ဒဏ်ရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး အရင်းရှင်စနစ်၏ မတရားမှု များအပေါ် တစ်သက်လုံး အလွန်အကျွံ ဒေါသပေါက်ကွဲခဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း တစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။

၁၈၉၇ တွင် 'ရွှေ' ရှာရန် 'ကလန်ဒိုက်' ဘက်သို့ ဦးတည်သွားခဲ့သည်။ တစ်နှစ်ကြာပြီးနောက် ပင်လယ်အော်ဒေသသို့ ဒယ်ဒယ် ပြန်လည် ရောက်ရှိလာသည်။ လုံးလုံး ခြူးတစ်ပြားမျှ မကျန်အောင် ဘိုင်ကျခဲ့သော်လည်း အခိုင်အမာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၍ စာကို ဖွဲ့နာဲဖြင့် ကုန်း၍ ရေးနေခဲ့လေသည်။

သူ၏ စာပေလုပ်ငန်းဘဝကို 'မာတင်အီဒင်ဝတ္ထု' တွင် ပီပီပြင်ပြင် သရုပ်ဖော်ထားသည့်အတိုင်း ကိုယ့်ဘာသာ ပညာသင်ခဲ့ရ၍ စိတ်မတည်မငြိမ် မွန်ထူနေသောကာလဖြင့် စထားသည်။ ငှားရမ်းထားသော လက်နှိပ်စက်တစ်လုံးမှ လွဲ၍ ဘာပစ္စည်းကိရိယာမျှ မရှိဘဲ အောက်တန်းစားဘဝမှ ထွက်မြောက်ရေး သူ၏ နည်းလမ်းကို ကုပ်တွယ်ထားလျက် ပိုင်းဖြတ်ချက်ဖြင့် 'လန်ဒန်' အား ပါးပါးကလေး ရုပ်ဖျက်ထားသော နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ်ဖြစ်သည့် 'မာတင်' သည် အောင်မြင်မှုတွင် တန်ရာတန်ကြေး ရရှိလိမ့်မည်ဆိုသည်ကို သိရှိလာခဲ့သည်။ 'လန်ဒန်' သည် အမေရိကန် နေရှင်လူတန်းစား အထူးသဖြင့် မိန်းကလေးများအား လိင်အရ ချုပ်နှောင်ထားသော ၎င်း၏ ကျဉ်းမြောင်းသည့် သဘောထားအား ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ရန် အခွင့်အရေးကို ဘယ်အခါမျှ လက်လွတ်မခံခဲ့ပေ။

သို့သော် သူ့ခေတ်က အလွန်အမင်း ယဉ်ကျေးနေပြီဆိုသော အမျိုးသမီးများမှာလည်း ပို၍ ကျယ်ပြန့်စွာ သူတွေ့မြင်ခဲ့ရသော စိတ်မချမ်းမြေ့စရာ အဖြစ်သနစ်၏ အရှက်မဲ့စွာ ခံနေရသည့် သားကောင်များသာ ဖြစ်ကြသည်။

'လန်ဒန်' သည် စိတ်ထက်သန်သော ဆိုရှယ်လစ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အော်စကာဝိုင်းမှစ၍ ပြောလျှင် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိဆုံး ဆိုရှယ်လစ်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်မည်။ သူ၏ နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်များကို သူ၏ အကောင်းဆုံး ဟု သူယူဆသည့် စာပေများထဲမှ 'ဆင်းရဲတွင်း၏လူများ' The People of the Abyss (1903) တွင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိသာထင်ရှားသည်။ ထိုစာအုပ်သည် စိတ်ကူးယဉ်ဝတ္ထုမဟုတ်ဘဲ လန်ဒန်မြို့၏ အရှေ့ဘက်အဆုံးရှိ ဆင်းရဲသားရပ်ကွက်ထဲမှ 'ဘဝအကြောင်းကို ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် 'သံဖနောင့်' The Iron Heel (1908) မှာ ဝတ္ထုအဖြစ် တန်ဆာဆင်ထားသည့် ခပ်တင်းတင်း နိမိတ်ဖတ်ထားခြင်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထိုစာပေထဲတွင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လူချမ်းသာတစ်စု

၏ အုပ်ချုပ်ရေးက အလုပ်သမားအစည်းအရုံးများအား ဖျက်ဆီးဖြိုခွဲပစ်ပုံကို ရေးသားထားသည်။ သို့သော် တစ်နေ့ကို စာလုံးရေတစ်ထောင်နှုန်းဖြင့် အမြောက်အများ ရေးထုတ်ခဲ့သော ယင်းစာများသည် ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ညံ့သည်ဖြစ်စေ၊ သူ့အား ငွေကြေးအမြောက်အများကို ဖန်တီးရရှိစေခဲ့သည်။ ထိုငွေကြေးများကိုလည်း သူသည် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်ပင် သုံးစွဲပြစ်ခဲ့သည်။ သူ၏ ဒုတိယဇနီးလည်းဖြစ်၊ စိတ်တူကိုယ်တူ အဖော်လည်းဖြစ်သော ‘ချာမီယန်ကစ်ထရက်’ နဲ့အတူ ကမ္ဘာကို ရေကြောင်းမှပတ်ရန် ‘စနာ့သ်’ ခေါ် ခမ်းနားလှပသည့် လှေတစ်စင်းကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ယင်းလှေသည် ဘဏ္ဍာငွေကြေးအရရော၊ ရေကြောင်းဘက်ဆိုင်ရာအရပါ မကောင်းဆိုးဝါးတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အလားတူ ကံဆိုးမှုသည် ကာလီဖိုးနီးယားရှိ ‘ဂလင်းအယ်လင်’ အနီးမှ စမ်းသပ်လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင်ပါ ကပ်လိုက်လာခဲ့သည်။

‘လန်ဒန်’ ၏ ကံဆိုးမှုသည် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ပုလင်းကို ကြိုက်နှစ်သက်မှုတွင် အခြေခံသည်။ ယင်းကို ‘ဂျွန်ဘာလီကောင်း’ John Barley Corn (1913) တွင် ရေးသားထားခဲ့သည်။ ယင်းမှာ စောစောပိုင်း အရက်နှင့်ဆိုင်သော မှတ်တမ်းဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဘေးဒုက္ခတစ်ခုတိုင်းမှာ ယင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော ကံကောင်းမှုကလည်း ရှိလာခဲ့သည်။ ယင်းကံဆိုးမှုတစ်ခုတိုင်းသည် နောက်ထွက်လာမည့် အရောင်းရဆုံးစာအုပ်အတွက် ကုန်ကြမ်းဖြစ်လာသည်။ ‘ဂျက်လန်ဒန်’ ၏ စိတ်ကူးယဉ်ဒဏ္ဍာရီအတွက်လောင်စာဖြစ်လာသည်။ ‘အဖိုခေါ်သံ - ဂျက်လန်ဒန် ဖြစ်လာခြင်း’ Male Call-Becoming Jack London (Duke 1996) တွင် ‘ဂျီနသန် အော်ဝါဘက်’ က ဤစိတ်ကူးယဉ် စရိုက်သဘာဝ သရုပ်သကန် ဖော်ကျူးမှု (Romantic persona) အား ပြုစုပျိုးထောင်ရန် ‘လန်ဒန်’ ၏ အားထုတ်မှုကပင် သူ၏ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကို ပုံဖော်ပေးခဲ့သည်ဟု စောဒကပြုထားသည်။

၁၉၁၆ ခု၊ အသက် (၄၀) တွင် လန်ဒန် စောစောစီးစီး ကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်ခဲ့ခြင်းအား နားလည်ရခက်သည့် ရှုပ်ထွေးမှုတချို့ ဝိုင်းရံလျက်ပင် ရှိသေးသည်။ ချွတ်ယွင်းအားနည်းခဲ့သော သူ၏ ကျောက်ကပ်များမှာ အဆိပ်တက်လျက် ရှိခဲ့ရကား သူသည် မရှောင်မလွှဲသာ ‘မော်ဖင်းဆေး’ ကို အလွန်အကျွံ အလျင်စလို အသုံးပြုခဲ့ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် အသုံးမပြုခဲ့ခြင်းသော်လည်းကောင်း

mg.yoe.com

ကောင်း ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ ခြုံလိုက်ရင်တော့ ‘အဲလ်ဗစ်’ ဟန်မျိုးနဲ့ အံ့ဖွယ်သရဲ သေလုနီးပါး ဖြစ်နေပြီဆိုမှ သူ့အနေနှင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေခဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ သတ်သေခဲ့ခြင်းမဟုတ်သည်ဖြစ်စေ အရေးမပါတော့ပါ။ သူ့ခန္ဓာကိုယ် ဈာပနပြာကျ ခဲ့ရသည်ကို ကျော်လွန်၍ သူ၏နာမည်မူကား ဆက်လက်၍ အတားအဆီးမရှိ ဖြန့်ဝေပျံ့နှံ့နေပေလိမ့်မည်ဟု ‘အော်ဝါဘက်’ က ရေးသားခဲ့သည်။ အဆုံးမှာတော့ ‘ဂျက်လန်ဒန်’ သည် မိမိဘာသာ ပြိုင်ဆိုင်မှုပွဲတွင် ကြံ့ကြံ့မခံနိုင်ခဲ့တော့ဟု ဆိုသည်။

ခေတ်သစ်တွင် စာဖတ်သူများအတွက် ‘လန်ဒန်’ ၏ စာပေနှင့်ပတ်သက်၍ အခက်အခဲတွေ့ရဆုံးအချက်မှာ အင်္ဂလိပ်ဆက်ဆွန်လူမျိုးသာ အလွန်မြင့်မြတ်သည် ဆိုခြင်းအား သူယုံကြည်ခြင်းဖြစ်လေ့ရှိသည်။ ‘ဂျက်လန်ဒန်’ သို့ ဝေဖန်ဆန်းစစ် သောပြန်ကြားချက် The Critical Response to Jack London (Greenwood, 1995) တွင် အယ်ဒီတာ ‘ဆူဆန်အမ်’၊ ‘နူဝမ်ဘတ်’ က လန်ဒန်အပေါ် ဝေဖန်တိုက် ခိုက်မှုမှာ နှစ်ကာလများ ကြာလာသည်နှင့်အညီ ထူးဆန်းသော နည်းလမ်းများအရ ပြောင်းလဲခဲ့သည်ဟု မှတ်ချက်ရေးသည်။ သူ၏ ခေတ်က ဝေဖန်ရေးဆရာများမှာ အများအားဖြင့် သူတို့ကိုယ်တိုင် ထိုအယူအဆမျိုး ရှိခဲ့ကြ၍ သာမန်မျှသာ သဘော ထားကာ သူ၏ လူမျိုးရေးနှင့်ဆိုင်သော ‘လူမျိုးကြီးဝါဒ’ ကို မမြင်ခဲ့ကြပေ။

အခြားတစ်ဘက်တွင်လည်း များစွာသော စောစောပိုင်း စာဖတ်သူများက ‘လန်ဒန်’ သည် အမျိုးသမီးစရိုက်သဘာဝများကို သရုပ်ဖော်ရာတွင် ယုံကြည်လောက် အောင် ပိုင်နိုင်မှုမရှိဟု အခိုင်အမာဆိုကြပြီး ‘တစ်ချိန်တည်းတွင် မကြာသေးမီက ဝေဖန်ရေးဆရာအများစုက သူသည် ‘မိန်းမသစ်’ (New Woman) ကို သရုပ်ဖော်ရာ တွင် သူ့ခေတ်ကာလထက် အတော်အတန် ရှေ့ကို ရောက်နေကြောင်း တွေ့ကြရ သည်။ ‘မိန်းမသစ်’ ဆိုသည်မှာ ‘ချာမီယန်’ လို အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ယောက်ကို ကိုယ်စားပြု၍ ၁၉၀၀ ကျော် အစောပိုင်းနှစ်များက အသုံးပြုသော တံဆိပ်အမှတ် အသားဖြစ်သည်။ အိမ်တွင်းမှာရော အိမ်ပြင်မှာပါ ‘လန်ဒန်’ ၏ သတ္တိကို တစ်လှမ်း ချင်းလိုက်၍ ပြိုင်နိုင်သော ‘ချာမီယန်’ လို စွန့်စားသူကို ဆိုလိုသည်။

‘လန်ဒန်’ အား ပျော်ရွှင်ကြည်နူးစေခဲ့သော နိုင်ငံခြားဝေဖန်ရေးဆရာများ ကြားတွင် ကြည်ညိုလေးစားခံရမှုကို ဗန်းပြလျက် ‘နူဝမ်ဘတ်’ ၏ စစ်ဆေးတိုင်းတာ

မူက 'လန်ဒန်'ကို အတွေးအခေါ် ပညာရှင်တစ်ဦးအဖြစ် အလေးအနက် သဘောထားသည်ဟူသော အဆိုကို ထောက်ကူပေးထားသည်။ 'အော်ဝါဘက်'က သဘောမတူပါ။ သူ့အမြင်အရ 'လန်ဒန်'သည် 'ဒါဝင်'၊ 'မာ့က်စ်'နှင့် အခြားသော ပညာရှင်ကြီးများအား လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ကောင်း လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် သူသည် ထိုပညာရှင်ကြီးများ၏ အတွေးအခေါ် အယူအဆများကို ဆုပ်ဆုပ်ကိုင်ကိုင် 'သဘောပေါက်လောက်အောင် လေးလေးနက်နက် မရှိခဲ့ပေ။

ဤရှုထောင့်အမြင်အရဆိုလျှင် 'လန်ဒန်'၏ တကယ့်အစစ်အမှန် အင်အားမှာ အတိုက်အခိုက် အပစ်အခတ် စာရေးဆရာတစ်ဦး၏ အင်အားအဖြစ်နှင့်ပင် ရှိနေသည်။ သို့သော်ငြားလည်း 'ဂျက်ဆန်ပေါ့လော့'သည် အပစ်အခတ် အတိုက်အခိုက်ကို ရေးဆွဲသော ပန်းချီဆရာတစ်ဦး ဖြစ်သည်ဆိုသော အမြင်ဖြင့် ကြည့်လျှင် သူ၏လက်ရာသည် အကြမ်းထည်စွမ်းအားနှင့် စိတ်လှုပ်ရှား ခံစားမှုဖြင့် ပွတ်သေးစရာသော ပန်းချီအနုပညာရှင်တစ်ဦး ယင်းမှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် သူ၏ လျင်မြန် ကြမ်းတမ်း ရိုင်းပြသော (အတွေးအခေါ်မပါ ဖြစ်ကတတ်ဆန်းပင် ဖြစ်သေး) ဖန်တီးမှုနည်းနာကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဆောင်းပါးရှင် 'ဂျဲရမီယာခရီဒန်'က သူ၏အယူအဆအရပြောရလျှင် 'လန်ဒန်'၏ စာပေနှင့်ပတ်သက်၍ အကောင်းဆုံးအရာမှာ ဘေးအန္တရာယ်များ လောက်အောင်ပင် အဆိုးဆုံးအရာနှင့် နီးကပ်စွာတည်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ နှစ်ခုစလုံးသည် သူ့ခေတ်၏ သိပ္ပံနှင့်ဆိုင်သောအတွေးအခေါ်အယူအဆများအား ရင်ဆိုင်လိုခြင်းနှင့် ယင်းတို့ကို သူ၏ ပုဂ္ဂလိကစကြဝဠာပေဒ၏အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ပြုလုပ်ဖန်တီးလိုခြင်းတွင် မူလအစပြုသည်။ လူမှုရေးအရ ကျွန်ုပ်တို့ ကြိုးပမ်းရရှိထားသော ဒုတိယအထပ်အလွှာများအောက်၌ ဖုံးကွယ်နေသော လူသားတိရစ္ဆာန်နှင့် ပတ်သက်သည့် အခြေခံအမှန်တရားတစ်ခုအား ရှာဖွေရင်း ယဉ်ကျေးမှု၏ အထပ်အလွှာများကို ပြန်လည် ခွာလှစ်ပြုလောက်အောင် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဝတ္ထုရေးဆရာမှာ မရှိသလောက်ပင် နည်းပါးသည်။

ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ရာတွင် လန်ဒန်သည် လက်ရှိ စိတ်ဝင်စားစရာ အများအပြား၊ ဥပမာ- အဆင့်ဆင့် တိုးတက်လာသော စိတ်ပညာ (Evolutionary

mgjoe.com

Psychology) အပြင် 'လူမျိုး၏ ထူးခြားသော ဂုဏ်ရည်အကြောင်းပညာ (Ethology) တိရစ္ဆာန်အမူအကျင့်ကို လေ့လာခြင်း(Study of animal behaviour) တို့ကို ကြိုတင်မျှော်မြင် တွက်ဆထားခဲ့သည်။ သူ့စာပေလုပ်ငန်း၏ အချက်အချာ၌ လူသားတို့သည် စကြဝဠာ ပင်လယ်ပြင်ထဲရှိ ဤကျွန်းသို့ အခြားသောအရာများ အားလုံးကဲ့သို့ပင် ဦးတည်လာခဲ့သည့် အခြားသော သက်ရှိပုံသွင်တစ်ခုသာ ဖြစ်သည်ဆိုသော အလွန်ခေတ်မီသည့် သိနားလည်မှုတစ်ရပ်ရှိသည်။

ခေတ်သစ်သိပ္ပံနည်းကျ အတွေးအခေါ်ထဲ၌ ကဗျာဆန်သော အလှအပကို တွေ့မြင်ခဲ့သည့် ပထမဆုံး လူကြိုက်များသော စိတ်ကူးယဉ်ဝတ္ထုရေးဆရာများ အနက် တစ်ဦးဖြစ်သော သူသည် ထိုသို့သော စာရေးဆရာများအနက် နောက်ဆုံး တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည်။ 'လန်ဒန်'တို့ခေတ်မှာပင် သိပ္ပံပညာရှင်နှင့် ဝတ္ထုရေး ဆရာတို့တွင် သူတို့အနေဖြင့် မတူသောအရာများဟု မှတ်ယူခဲ့ကြသော အရာများကို ရှာဖွေရင်း လမ်းလွဲကာ ထိတွေ့ဆက်ဆံမှု မရှိသလောက်ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ လန်ဒန် တွင်ကား နှစ်ဦးစလုံးသည် တူညီသော အမှန်တရားကို ရှာဖွေနေကြသည့် ပုံပြောသူ များ ဖြစ်ကြသည်ဟု သဘောပေါက်လောက်အောင် ရှားရှားပါးပါး ဉာဏ်ပညာ အမြော်အမြင်နှင့် ရဲတင်းမှုတို့ ရှိခဲ့ပေသည်ဟု အယ်ဒီတာ 'ဂျေရမီယာခရီဒန်'က ဝေဖန်ဆန်းစစ် သုံးသပ်ထားကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ရည်ညွှန်း -

The Call of Jack London

by Jeremiah Credon, Senior Editor

Utne Reader - May / June, 1999.

THE LAW OF LIFE

Jack London

လူသားတို့သည် စကြဝဠာပင်လယ်ပြင်ထဲရှိ ဤကျွန်းသို့ အခြားသော အရာများအားလုံးကဲ့သို့ပင် ဦးတည်လာခဲ့သည့် အခြားသော သက်ရှိပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခုသာဖြစ်သည်။

ဘဝ၏ နိယာမ

အဘိုးကြီး 'ကိုစကူး'ကား နားထောင်၍ အားမဖြစ်နေသည်။ သူ့မျက်စိက မမြင်တော့ပေမယ့် နားကမူ ကောင်းကောင်း ကြားတုန်းပင်။ ရင့်ရော်နေပြီးသော နဖူးပြင်နောက်မှ တက်ကြွလှုပ်ရှားနေသေးသည့် စိတ်အာရုံမှာ အသေးဆုံး အသံကို ပင် မှတ်မိသေးသည်။

အား ဒါ 'ဆစ်ကမ်ဟာ' အသံ '။

စွပ်ဖားဆွဲဖို့ ခွေးတွေကို ရိုက်မောင်းပုတ်မောင်းနဲ့ ဇက်ကြိုးတပ်ရင်း ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းနေတဲ့အသံပါ။ 'ဆစ်ကမ်ဟာ'ဆိုတာ သူ့ရဲ့မြေး (သူ့သမီးရဲ့ သမီး)ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ သူမမှာ အလုပ်များလွန်းလို့ နှင်းတောထဲမှာ တစ်ယောက်တည်း ထိုင်နေရရှာ တဲ့ အဘိုးဖြစ်သူအကြောင်းကို စဉ်းစားဖို့ပင် အချိန်မပေးနိုင်။ စခန်းကို ဖျက်ပစ် ရတော့မည်။ သွားရမည့် ခရီးရှည်လမ်းကြမ်းကြီးက စောင့်နေ၏။ ရက်က တိုသည်။ ကြန့်ကြာနေလို့ မဖြစ်။ ဘဝက သူမကို တောင်းဆိုနေပြီ။ ဘဝရဲ့ တာဝန်ဝတ္တရား တွေလေ အသက်မသေဖို့ပေါ့။ သူ့မှာတော့ ခုဆို သေဖို့ နီးနေပြီ။

ထိုသို့ တွေးလိုက်မိသည့် ခဏတာမှာ အဘိုးကြီးသည် ထိတ်လန့်သွား၏။ တုန်တုန်ရီရီနဲ့ ဆန့်ထုတ်လိုက်သည့် သူ့လက်တစ်ဖက်က သူ့ဘေးရှိ သွေ့ခြောက် သော ထင်းပုံကလေးပေါ်တွင် ဝဲလှည့်နေသည်။ တကယ်ရှိသေးတယ်ဆိုတာ သေချာ သွားတော့မှ သူ၏ အိုဟောင်းရိက္ခမ်းနေသော သားမွေးအင်္ကျီထဲသို့ လက်ကို ပြန်ရှုတ်၍ အကာအကွယ် ယူထားလိုက်သည်။ သူသည် တစ်ဖန် ထပ်၍ နားစွင့်လိုက်ပြန်၏။ ရေခဲမတတ် အေးစက်နေသော တိရစ္ဆာန်အရေပြားများ လှုပ်ရှားနေသည့် အသံကို သူ ကြားမိသည်။

ယဉ်မျိုးစာအုပ်တိုက်

ထိုအချိန်မှာ အကြီးအကဲ၏ ဆတ်ချိုပြားသားရေတဲကိုပင် သိမ်းဆည်းထုပ်ပိုး
 နေကြပြီဆိုတာ သူ သိလိုက်ရသည်။ ထိုအကြီးအကဲဆိုသူမှာ သူ့သားဖြစ်သည်။
 သူသည် မျိုးနွယ်တူ လူအုပ်စု၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ရုံမက တန်ခိုးအင်အားကြီးသော
 မှုဆိုးလည်း ဖြစ်သည်။ မိန်းမတွေ အလုပ်လုပ်ရာမှာ နှေးကွေးနေကြတာကို အော်ဟစ်
 ပြောဆိုရင်း သူ့အသံ ပေါ်ထွက်လာသည်။ 'အဘိုးကြီး' ကိုစကူး' သည် သူ့နားများကို
 ဆို့ပိတ်ထားလိုက်၏။ ထိုအသံကို သူ ကြားရတာဟာ နောက်ဆုံးအကြိမ်အဖြစ်
 ကြားရတာဖြစ်လိမ့်မည်။ 'ဂီဟောင်း' ၏ တဲတော့ သွားပြီ။ ပြီးတော့ 'တပ်စကင်' ၏
 တဲ။ ခုနစ်ခု၊ ရှစ်ခု၊ ကိုးခု . . . ။ ဆေးဆရာ၏ တဲသာ ဆက်၍ ကျန်တော့သည်။

ဟော အခုပင် သူတို့ ထိုတဲကို ဖြုတ်သိမ်းကုန်ကြပြီ။ စွပ်ဖားပေါ်သို့
 ထိုတဲကို စုပုံတင်ရင်း ဆေးဆရာ ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ရုန်းကန်လုပ်ကိုင်နေ
 သံကို သူ ကြားရသည်။ ကလေးတစ်ယောက် ငိုသည်။ မိန်းမတစ်ယောက်က
 ညှင်ညှင်သာသာ သီချင်းဆိုပြီး ထိုကလေးအငိုတိတ်အောင် ချောသည်။ 'ကူတီးက
 လေး' ဟု အဘိုးကြီးက တွေးမိသည်။ ထိုကလေး အမြဲ ငိုနေသည်။ ချူချာသော
 ကလေးဖြစ်သည်။ မကြာခင် သေကောင်း သေသွားလိမ့်မည်။ သေသွားရင်တော့
 ရေခဲပြင်မှာ ကျင်းတူးပြီး မီးရှို့ပစ်ကြလိမ့်မည်။ ပြီးလျှင် ဝံပုလွေတွေ မကပ်နိုင်အောင်
 အပေါ်မှာ ကျောက်ခဲတွေ ပုံထားကြလိမ့်မည်။ အဲဒီတော့ ဘာများ ထူးခြားချက်ရှိ
 လို့လဲ . . . ။ အခြေအနေကောင်းတဲ့နှစ်က နည်းနည်းပါးပါး။ ဗိုက်ဝဲတဲ့လူကတစ်ယောက်
 ဗိုက် ဟောင်းလောင်းနေရတဲ့ လူတွေက အများကြီး။ နောက်ဆုံးတော့ ထာဝရ
 ငတ်မွတ်နေသူတွေကို မရဏမင်းက စောင့်နေသည်။ ထိုအထဲက အတော်မွတ်ဆုံး
 လူတွေကိုလေ . . . ။

ထိုဟာ ဘာများပါလိမ့်။ အို . . . လူတွေ စွပ်ဖားတွေကို ပူးချည်နေကြပြီ။
 ကြိုးတွေကို တင်းအောင်ဆွဲနေကြတာပဲ။ သူ နားစွင့်လိုက်သည်။ သူဟာ နောက်ဆို
 နားစွင့်ခွင့်ရတော့မှာ မဟုတ်ဘူး။ ကြာပွတ်တွေက ခွေးတွေကြားမှာ တရွမ်းရွမ်း
 မြည်နေသည်။ သူတို့ အူကုန်ကြပြီ။ နှင်းတောကို ဖြတ်ပြီး သွားရတဲ့ ခရီးကြမ်း
 ဖြစ်လို့ ထိုအလုပ်ကို သူတို့ ရွံမုန်းကြသည်။ သူတို့ စထွက်ခဲ့ကြပြီ။ စွပ်ဖားတစ်ခုပြီး
 တစ်ခု တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်နေတဲ့ တောထဲကို တဖြည်းဖြည်း ဝင်ရောက်သွားကြပြီ။

သူတို့သွားကြလေပြီ.....။

သူတို့ကား သူ့ဘဝနဲ့ ကင်းလွတ်ရာသို့ ထွက်သွားကြလေပြီ . . . ။ ဒီတော့ သူ့ဘဝရဲ့ နောက်ဆုံးအချိန်ကို သူတစ်ယောက်တည်း ခါးသည်းနာကြည်းစွာနဲ့ ရင်ဆိုင်ရပြီပေါ့။ မဟုတ်သေးဘူးဟာ။ သားရေဖိနပ်ခြေလှမ်းက ဆီးနှင်းပြင်ကို ဖြိုခွဲလိုက်သည်။ လူတစ်ယောက် သူ့နံဘေးမှာ လာရပ်ပြီး လက်တစ်ဖက်ဖြင့် သူ့ဦးခေါင်းကို ညင်သာစွာ ထိကိုင်လိုက်သည်။ ဒီလိုလုပ်တာ သူ့သား တော် တာပေါ့။ လူမျိုးနွယ်အုပ်စု ထွက်ခွာသွားပြီးနောက် သားတွေရှိပါလျက်နှင့် စောင့်ဆိုင်းခြင်းမခံကြရတဲ့ အဘိုးကြီးတွေကို သူ သတိရမိသည်။ သူ့ သားကတော့ စောင့်နေခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ အဘိုးကြီး၏ စိတ်ကူးအတွေးများကား အတိတ်ကာလဆီကို ပြန်၍ လှည့်လည်ရောက်သွားခဲ့သည်။ လူငယ်၏အသံကို ကြားတော့မှ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို ပြန်၍ သတိရလာသည်။

- ‘အဖေ နေကောင်းပါတယ်နော်’ သူ့က မေးလိုက်သည်။
- ‘နေကောင်းပါတယ်ကွယ် . . .’ အဘိုးကြီးက ပြန်ပြောလိုက်၏။
- ‘အဖေ့နားမှာ ထင်းတွေရှိပါတယ်’ လူငယ်က ဆက်၍ ပြောပြန်သည်။
- ‘မီးဖိုက လင်းနေတာပဲ။ မနက်ခင်းက မှန်ရီမှန်ဝါး ရှိနေပြီဆိုတော့ အအေးလည်း လျော့လာပါပြီ။ မကြာခင် နှင်းကျလာတော့မယ်။ အခုတောင် ကျနေပြီ’
- ‘ဟုတ်တယ်ကွယ်၊ အခုတောင် နှင်းတွေကျနေပြီ’
- ‘လူတွေက အလျင်စလို သွားကြရတယ်။ သူတို့ရဲ့ ဝန်စည်စလည်တွေက အလေးကြီးတွေ။ စားစရာမရှိလို့ ဗိုက်တွေက ဟောင်းလောင်း။ ရှေ့ခရီးကြမ်းက ရှည်လျားပြန်တော့ မြန်မြန်ပဲ သွားကြရတယ်။ ကျွန်တော်လည်း ခုပဲသွားတော့မယ်။ နေကောင်းပါတယ်နော်’

‘ကောင်းပါတယ်။ ငါကတော့ သစ်ရွက်တစ်ရွက်ရဲ့ နောက်ဆုံးအချိန်လိုပါပဲ။ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနဲ့ အကိုင်းမှာ တွဲလောင်းခိုလို့၊ လေလည်း စတိုက်လိုက်ရော ငါလည်း ကြွေရောပဲပေါ့ကွာ။ ငါ့အသံကလည်း မိန်းမအသံလို ဖြစ်လာပြီ။ ငါ့ မျက်စိတွေက ငါ့သွားမယ့်လမ်းကို မမြင်တော့ဘူး။ ခြေထောက်တွေလည်း လေးနေပြီ။ ဒီတော့ ငါ မောတယ်။ နေကောင်းပါရဲ့.....’

